

Ervaringen van bewoners met een beperking met Wmo-voorzieningen in Nieuwegein

Annelies Maarschalkerweerd
Marc Soeters

In opdracht van de rekenkamercommissie van Nieuwegein

Ervaringen van bewoners met een beperking met Wmo-voorzieningen in Nieuwegein

Amsterdam, 25 november 2009

Annelies Maarschalkerweerd
Marc Soeters

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Methode en aanpak	4
2.1	Focusgroepen	4
2.2	Selectie deelnemers	5
3	Uitkomsten focusgroepen	7
3.1	Informatievoorziening	7
3.2	Wonen en woningaanpassingen	8
3.3	Belemmeringen om aan activiteiten mee te doen	8
3.4	Mobiliteit en vervoer	9
3.5	Belangenbehartiging	9
3.6	Sport en bewegen	10
3.7	Culturele en creatieve activiteiten, cursussen, gezelligheid en ontmoeten	11
3.8	Hulp en ondersteuning	12
4	Aanbevelingen	14

1 Inleiding

Op verzoek van de Rekenkamercommissie van de gemeente Nieuwegein heeft DSP-groep onderzoek gedaan naar de ervaringen van bewoners met Wmo-voorzieningen in Nieuwegein. Doel van het onderzoek is om inzicht te geven in het feitelijk gebruik van de voorzieningen door mensen met een beperking en in de motieven van deze mensen om voorzieningen te gebruiken.

De nadruk van het onderzoek lag op het gebruik van algemene voorzieningen in de Wmo. Algemene voorzieningen zijn activiteiten en vormen van ondersteuning en hulp die zonder indicatiestelling toegankelijk zijn. Daarnaast zijn in de gesprekken met bewoners ook individuele Wmo-verstrekkingen en voorzieningen uit de AWBZ aan de orde gekomen. DSP-groep heeft in drie focusgroepen gesprekken gevoerd met mensen met verschillende beperkingen om hun ervaringen en meningen te achterhalen.

Dankwoord

De onderzoekers willen alle deelnemers aan de gesprekken hartelijk bedanken voor hun medewerking. De onderzoekers vonden het zeer nuttig en prettige bijeenkomsten.

Leeswijzer

Hoofdstuk twee beschrijft de methode en onze aanpak. We gaan hier in op de methode om focusgroepen te gebruiken en op de wijze waarop bewoners geselecteerd zijn. Hoofdstuk drie geeft een beeld van de uitkomsten van de gesprekken met de focusgroepen, waarbij we op de volgende aspecten ingaan: informatievoorziening (3.1), wonen en woningaanpassingen (3.2) belemmeringen om aan activiteiten mee te doen (3.3), mobiliteit en vervoer (3.4), belangenbehartiging (3.5) sport en bewegen (3.6), culturele en creatieve activiteiten (3.7) en hulp en ondersteuning (3.8). In hoofdstuk 4 hebben we onze aanbevelingen geformuleerd.

2 Methode en aanpak

2.1 Focusgroepen

Om inzicht te krijgen in de ervaringen en het feitelijk gebruik van voorzieningen in Nieuwegein is voor het onderzoek gebruik gemaakt van focusgroepen. Een focusgroep is een groep van zeven tot tien mensen met overeenkomstige kenmerken die in een goed voorbereid gesprek praten en discussiëren over een vooraf bepaald onderwerp. In dit onderzoek was het onderwerp de mening over en ervaringen van betrokkenen met de (Wmo-)voorzieningen in Nieuwegein.

Een focusgroep is niet alleen een groepsinterview waarin de onderzoekers vragen stellen aan de focusgroep, maar juist ook een groeps gesprek van de focusgroep onderling over de aangedragen onderwerpen. De onderzoeker is zowel interviewer als gespreksleider. Het doel is om in een prettige sfeer de vooraf bepaalde onderwerpen aan de orde te laten komen. Er is sprake van een semi-gestructureerd gesprek. Er is veel ruimte voor eigen inbreng van de deelnemers. Wel draagt de gespreksleider er zorg voor dat alle vooraf bepaalde aspecten van het onderwerp aan bod komen.

Voordelen focusgroepgesprekken

Het is met een focusgroep mogelijk om in relatief beperkte tijd veel meningen en ervaringen van de deelnemers te achterhalen. Ook heeft een focusgroep als voordeel dat de groepsleden op elkaar kunnen reageren. Dit kan nieuwe aspecten van het onderwerp belichten, die in een gestructureerd interview niet aan de orde zouden komen¹.

Beperkingen focusgroepgesprekken

Een kwalitatieve methode houdt in dat er een beeld is verkregen van de ervaringen en meningen van mensen uit de verschillende groepen. Er kunnen op basis van de focusgroepen geen kwantitatieve uitspraken worden gedaan. Het is niet mogelijk om op basis van de gesprekken uitspraken te doen over het aantal mensen in Nieuwegein dat vergelijkbare ervaringen heeft. Dit onderzoek geeft vooral inzicht in de ervaringen en meningen van de mensen uit de focusgroepen. Deze rapportage geeft deze ervaringen zo getrouw mogelijk weer.

Samenstelling focusgroepen

Er zijn drie bijeenkomsten met bewoners gehouden. Er is voor gekozen om mensen met vergelijkbare beperkingen samen te nemen in een focusgroep. Het is namelijk voor een goede focusgroep bijeenkomst van belang dat de groep overeenkomstige kenmerken heeft; de groep kan zo met enigszins gezamenlijke ervaringen een onderwerp bespreken. Ook is er voor deze groepsindeling gekozen, omdat uit onderzoek is gebleken dat de behoeften en meningen kunnen samenhangen met de aard van de beperking.

Noot 1 Bijvoorbeeld een deelnemer die in eerste instantie aangeeft niet mee te doen culturele activiteiten, maar zich door het gesprek met anderen realiseert dat hij regelmatig gaat luisteren naar de Pletters (de lokale muziekgroep voor mensen met een verstandelijke beperking).

De drie focusgroepen bestonden uit (vertegenwoordigers van) mensen met een:

- Focusgroep 1: lichamelijke beperking
- Focusgroep 2: verstandelijke beperking
- Focusgroep 3: psychische problematiek

2.2 Selectie deelnemers

Het benaderen en selecteren van de deelnemers aan de focusgroepen is uitgevoerd door de rekenkamercommissie en de gemeente Nieuwegein. Dit is zowel gedaan vanwege de privacy van de deelnemers, de beschikbare adresinformatie bij de gemeenten als kostenoverwegingen. De doelstelling was om per focusgroep circa acht deelnemers te hebben met een vergelijkbare beperking. Binnen de groep zou bij voorkeur sprake zijn van een spreiding naar leeftijd en geslacht.

Het is voor elke groep gelukt om voldoende aanmeldingen te krijgen. In totaal is, conform doelstelling, met 25 mensen gesproken (zie voor details tabel 2.1). De rekenkamercommissie heeft een zeer groot aantal uitnodigingen verstuurd naar gebruikers van Wmo-voorzieningen. Voor de focusgroep met mensen met een lichamelijke beperking heeft dat tot voldoende aanmeldingen geleid.

Tabel 2.1 Overzicht deelnemers focusgroepen

	Categorie	aantal
Achtergrond	Mensen met lichamelijke beperking	7
	Mensen met een verstandelijke beperking	8
	Mensen met psychische problemen	10
	Totaal	25
Geslacht	Man	13
	Vrouw	12
Leeftijd	0-17	1
	18-24	2
	25-34	5
	35-44	3
	45-54	6
	55-64	5
	65 en ouder	3

De uitnodigingsbrief voor de focusgroep voor mensen met een verstandelijke beperking leidde in eerste instantie niet tot voldoende aanmeldingen. Vervolgens is het via de mensen die zich hadden aangemeld en via aanbieders in Nieuwegein alsnog gelukt om voldoende mensen te interesseren in deelname. Er waren acht mensen met een verstandelijke beperking. Hiervan werden er vijf vertegenwoordigd of begeleid door hun ouders.

Ook voor de focusgroep met mensen met psychische problemen is er in totaal met 10 mensen gesproken. Er zijn via de uitnodigingsbrief echter vrijwel geen mensen met psychische problemen bereid gevonden deel te ne-

men aan een gepland gesprek. Een gepland gesprek moest worden afgelast. Via contacten van de rekenkamercommissie is het gelukt om medewerking te krijgen van een beschermde woonvorm. We konden voor het gesprek aansluiten bij een reguliere bijeenkomst van de woonvorm met negen deelnemers en een begeleider. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie zelf een telefonisch interview gehouden met een cliënt. Het interviewverslag hiervan is ook gebruikt voor deze rapportage.

Zoals blijkt uit tabel 2.1 was er een evenredige deelname van mannen en vrouwen aan de focusgroepen. Ook was er in totaal een redelijke verdeling tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Hierbij moet overigens worden aangetekend dat de leeftijdsgroep 25-34 volledig bestond uit mensen met een verstandelijke beperking.

Woonsituatie

Alle deelnemers aan de gesprekken wonen in Nieuwegein. De deelnemers met een lichamelijke beperking wonen allemaal zelfstandig (één minderjarige woont bij zijn ouders). In de focusgroep met een verstandelijke beperking wonen drie deelnemers in een wooncentrum. Vijf deelnemers wonen (nog) bij hun ouders thuis. Van deze groep hebben drie ouderstellen (gezamenlijk met andere ouders) het initiatief genomen om een eigen vorm van kleinschalig wonen te organiseren via Persoonsgebonden budgetten (PGB's). De deelnemers met psychische problemen wonen in een beschermde woonomgeving (RIBW). Eén persoon met psychische problemen woont zelfstandig.

Aandachtspunt bij selectie deelnemers

De groep met psychische problemen bestaat voor negen van de tien mensen uit mensen die beschermd wonen (in een RIBW). Dit is een kleinschalige woonvorm in de wijk, waarbij mensen begeleiding en ondersteuning krijgen op sociaal en maatschappelijk vlak. De begeleiding van deze groep is van maandag tot en met vrijdag aanwezig, zowel overdag als in de avond (niet 's nachts). Over het algemeen ligt de nadruk van beschermd wonen niet op behandeling. Voor deze groep mensen is een psychiatrisch ziekenhuis een te zware vorm van zorg. De problematiek is wel dermate ernstig dat deze mensen niet alleen kunnen wonen.

Er zijn ook mensen met psychische problemen die zelfstandig wonen (eventueel met een partner). Deze (sub-)groep is niet vertegenwoordigd in de focusgroep. Er is maar één reactie gekomen op de uitnodigingen voor deze groep. Mogelijk ziet een deel van deze groep vanwege hun problemen op tegen nieuwe contacten. Ook kan meespelen dat mensen uit deze groep hun psychische problemen liever niet bekend maken.

De rekenkamercommissie heeft de persoon die gereageerd heeft telefonisch geïnterviewd. Dit interview is ook verwerkt in deze rapportage. De ervaringen en mening van deze (sub-)groep konden dus maar beperkt worden meegenomen in deze rapportage.

3 Uitkomsten focusgroepen

Dit hoofdstuk beschrijft de uitkomsten van de focusgroepen. Waar nodig zal nader in worden gegaan op de verschillen per focusgroep en op de achtergrond van de deelnemers aan de focusgroepen.

De nadruk in de gesprekken lag op algemene Wmo-voorzieningen. Een deel van deelnemers maakt echter ook gebruik van individuele verstrekkingen uit de Wmo en/of van zorg of voorzieningen uit de AWBZ. Ook deze voorzieningen kwamen geregeld ter sprake in de gesprekken. Mensen zijn er ook niet altijd van op de hoogte onder welke regeling een voorziening valt. In de meeste gevallen kon in het gesprek wel achterhaald worden of het een voorziening uit de Wmo of AWBZ betrof.

Eerst gaan we in op enkele algemene thema's die in de gesprekken aan de orde zijn gekomen. Deze algemene thema's hebben raakvlakken met meerdere activiteiten en vormen van ondersteuning. Vervolgens gaan we nader in op de ervaringen met de verschillende activiteiten die worden georganiseerd en de hulp en ondersteuning die worden geboden in Nieuwegein.

3.1 Informatievoorziening

Hoewel informatievoorziening vooraf niet apart in de vragenlijst was opgenomen, kwam dit onderwerp automatisch ter sprake bij zowel de bewoners met een lichamelijke als met een verstandelijke beperking.

Informatie over activiteiten en ondersteuning

Veel mensen in deze focusgroepen vinden de informatievoorziening van de gemeente over activiteiten en ondersteuning onvoldoende. De mensen zien het als een gemeentelijke taak om een overzicht te bieden van de activiteiten die georganiseerd worden en van de hulp en ondersteuning die in Nieuwegein geboden worden. Een dergelijk overzicht, bij voorkeur in de vorm van een boekje, ontbreekt echter.

Informatie over wijzigingen

Ook bij wijzigingen van wetten en regelgeving zouden mensen graag beter geïnformeerd worden. Een deelneemster had bijvoorbeeld graag geïnformeerd willen worden over de overgang van alfahulpen naar loondienst en de gevolgen daarvan voor haar hulp bij het huishouden.

Overige punten rond informatie

- Een deelnemer doet de suggestie dat de gemeente, net als bij paspoorten, cliënten informeert over het aflopen van de indicatiestelling.
- Ook blijkt dat vrij basale informatie niet iedereen bereikt. Een ouder ondersteunt al 36 jaar zijn kind met een verstandelijke beperking. Pas een jaar geleden hoorde hij op de camping dat hij wellicht in aanmerking kon komen voor een PGB.
- De stadswinkel wordt door weinig mensen herkend als een mogelijk informatiepunt. De mensen die wel aangeven naar de Stadswinkel te gaan krijgen niet altijd voldoende informatie. De Molenkruier werd veel ge-

- noemd als bron van informatie over nieuwe activiteiten en regelingen.
- Het viel een deelnemer met een lichamelijke beperking op dat er veel informatie over nieuwe activiteiten is. Maar informatie over een activiteit die wordt stopgezet is beperkt. Ook de informatie over activiteiten die al lang geleden zijn gestart is beperkt.

3.2 Wonen en woningaanpassingen

Het eerder genoemde ouderinitiatief is al jaren bezig om voor hun groep kinderen met een verstandelijke beperking een vorm van kleinschalig wonen te organiseren (via PGB's gefinancierd). Voor de huisvesting wordt samengewerkt met een woningbouwvereniging (Mitros). Voor de zorgverlening wordt gebruik gemaakt van PGB's (AWBZ). Het ouderinitiatief heeft behoorlijk wat tegenslag gekend. Er is nog steeds geen (financiële) zekerheid dat het project kan worden afgerond. Het ouderinitiatief zou graag meer hulp krijgen van de gemeente bij hun project.

Een aantal mensen met een lichamelijke beperking was zeer positief over de door de gemeente geboden woningaanpassingen.

3.3 Belemmeringen om aan activiteiten mee te doen

In de focusgroepen is gevraagd naar belemmeringen om aan activiteiten mee te doen. Er werden drie belemmeringen genoemd.

- Vervoer
- Financiën
- Lichamelijke beperkingen

Vervoer

Deelnemers noemen vervoer als belangrijke belemmering om aan activiteiten mee te doen. Dit geldt zowel voor de focusgroep met een lichamelijke als met een verstandelijke beperking. Beide groepen zijn ontevreden over zowel Valys als Regiotaxi. Ze hebben niet het gevoel hierop aan te kunnen. Dit belemmert ze om aan bepaalde activiteiten mee te doen.

“Mijn kind staat soms een uur met de jas aan te wachten voordat Valys of Regiotaxi komt. Het raakt hier totaal van in de stress.”

“De ene keer komen ze een uur te vroeg, de andere keer een uur te laat. Dit weerhoudt je om op bezoek te gaan bij mensen.”

Ook bij de focusgroep met psychische problemen en bij een deel van de groep met een (lichte) verstandelijke beperking wordt vervoer als aandachtspunt genoemd. Hier gaat het vooral om de kosten van (openbaar) vervoer (zie ook bij financiële belemmeringen).

Financiële belemmeringen

Een onderwerp dat met name bewoners van AWBZ-woonvormen (beschermde wonen en wooncentrum voor verstandelijk beperking) noemen is een financiële drempel om aan activiteiten mee te doen. Deze bewoners krijgen in de regel leefgeld, bijvoorbeeld € 40 per week. Ook gesubsidieerde activiteiten die relatief goedkoop zijn, kunnen dan toch een financiële be-

lemmering opleveren. In het bijzonder wanneer er ook nog vervoerskosten gemaakt moeten worden (voor strippenkaart of taxi).

“Vroeger ging ik wel eens bowlen (georganiseerd door de Wilg). Ik moest alleen het bedrag in één keer betalen. Iets van € 60. Maar ik kan niet altijd. Als je niet altijd kan is het wel erg duur.”

Het valt op dat een aantal deelnemers geen U-pas heeft van de gemeente, terwijl ze daar gezien hun inkomen wel recht op lijken te hebben. Er kon niet in het gesprek worden achterhaald wat de reden is dat ze geen U-pas hebben.

Lichamelijke beperking

Naast vervoer en financiële belemmeringen geeft een deel van de deelnemers aan vaak te weinig energie te hebben om aan activiteiten mee te doen. Deelnemers met een partner, ouder/verzorger of met intensieve begeleiding zien ondanks deze belemmering soms nog wel een mogelijkheden om aan activiteiten mee te doen. Deelnemers die deze intensieve steun missen, moeten vaker verstek laten gaan. Een deelnemer geeft ook aan dat het tijdstip van de activiteit van belang is.

“Vrijwel alle activiteiten die georganiseerd worden zijn 's avonds. Ik heb dan echt geen energie meer om nog wat te gaan doen. Ik zou graag zien dat er meer activiteiten in de ochtend worden georganiseerd.”

3.4 Mobiliteit en vervoer

Vervoer wordt vooral genoemd als belemmering om aan activiteiten mee te kunnen doen (zie 3.3). Daarnaast noemen deelnemers met een lichamelijke beperking nog enkele andere punten rond vervoer.

In tegenstelling tot veel andere gemeenten is parkeren voor gehandicapten niet gratis in de gemeente Nieuwegein. Op zichzelf vinden de mensen uit de groep met een lichamelijke beperking dat geen bezwaar. Wel adviseren ze de gemeente duidelijker te communiceren dat parkeren voor gehandicapten in Nieuwegein niet gratis is.

Een bewoner met een lichamelijke beperking zou daarnaast graag zien dat zijn kortingskaart voor parkeren op meer (dan twee) parkeerterreinen in Nieuwegein geldig zou zijn.

Enkele mensen met een lichamelijke beperking maken gebruik van rolstoel en/of scootmobiel. Ze waren erg tevreden over deze verstrekkingen en ook over de dienstverlening hierbij van de gemeente.

3.5 Belangenbehartiging

Een deelnemer met psychische problematiek geeft aan dat de belangen van kwetsbare burgers in Nieuwegein vaak onvoldoende worden behartigd door de daarvoor bestaande organisaties. Ook vindt ze het jammer dat er geen vertegenwoordiger is van de groep met psychische problematiek in de Wmo Raad.

3.6 Sport en bewegen

Gebruik

In elke focusgroep zijn er mensen die aan sport doen. Het gaat zowel om speciale sportactiviteiten voor mensen met een beperking als om reguliere sportactiviteiten die voor allerlei mensen toegankelijk zijn. Ook worden speciale lessen georganiseerd voor mensen met een beperking bij reguliere sportaccommodaties.

In de groep van bewoners met een lichamelijke beperking wordt relatief weinig aan sport gedaan. Een belangrijk deel van de deelnemers ervaart fysieke belemmeringen, zoals weinig energie of beperkte mobiliteit, om aan sport te kunnen doen. Een persoon uit deze groep met een lichte lichamelijke beperking is actief in een fietsclub bij buurthuis Kerkveld en beoefent nordic walking (via Vitras). Meerdere deelnemers uit deze groep hebben een brief ontvangen van de gemeente waarin geïnformeerd wordt naar de behoefte aan sportactiviteiten. Men vindt dit een positief initiatief van de gemeente.

De groep met een verstandelijke beperking sport veel. Dit hangt wellicht samen met het feit dat de deelnemers uit deze groep relatief jong zijn. Het betreft deels sporten op reguliere sportverenigingen, zoals judo bij 'De voltreffer' (ook wel naar oprichter Zwezerijnen genoemd) of fitness bij de Mix en Zumba en BBB bij Goldskin. Een deelnemster aan Zumba doet mee met een reguliere groep, maar wel op haar eigen tempo. Bij Comby Sport zijn er speciale lessen voor mensen met een verstandelijke beperking. Daarnaast wordt op school (het ROC) gesport. Iedereen is zeer positief over deze sportactiviteiten.

In de focusgroep met mensen met psychische problemen wordt niet zoveel gesport. Eén persoon uit deze groep ging regelmatig zwemmen en naar fitness bij de Mix. Dit wordt betaald door de stichting SWBU.

Wensen

Een ouder zou graag zwemles of een andere sportactiviteit zien met ondersteuning van gebaren(taal) voor zijn kind met een taal- en spraakstoornis.

Een ouder van een kind met een verstandelijke beperking vindt het erg jammer dat het G-voetbalteam in de gemeente is gestopt. Er is nu geen mogelijkheid voor mensen met een verstandelijke beperking om te voetballen in Nieuwegein. Een deelnemer met een verstandelijke beperking zou graag zien dat het bowlen bij de Wilg wat goedkoper zou worden.

Bekendheid

Naast het feitelijk gebruik noemt men ook het begeleid zwemmen in zwembad Merwestein. Vrijwilligers organiseren daar eens per week begeleide zwemavonden voor mensen met een verstandelijke handicap (tijdens reguliere openingstijden).

3.7 Culturele en creatieve activiteiten, cursussen, gezelligheid en ontmoeten

Gebruik

Het ondernemen van activiteiten op het gebied van cultuur, creativiteit, cursussen, ontmoeten en gezelligheid wisselt per focusgroep. De bewoners met een lichamelijke beperking lijken op dit gebied niet zoveel behoefte te hebben aan activiteiten speciaal gericht op mensen met een lichamelijke beperking. Ze maken gebruik van het algemene aanbod in Nieuwegein als theater de Kom, restaurants en Arti. Eén deelnemer gaat met een aangepaste muziekinstrument naar muziekles in de Kom. De oudste deelnemer uit de groep is op computerles geweest in buurthuis 't Dok. Ook gaat hij regelmatig naar rommelmarktjes die georganiseerd worden in buurthuizen.

Vrijwel alle deelnemers met een verstandelijke beperking maken relatief veel gebruik van speciaal voor hun georganiseerde activiteiten. Een aantal mensen gaat regelmatig naar de Soos (Nedereindse Weg); er gaat een busje van het wooncentrum naar de Soos. Een deelnemer doet aan theatersport bij Theater Totaal. Ook speelt een aantal mensen uit deze groep muziek bij de Pletters. De Pletters is een beetje vergelijkbaar met de Jostiband. De Pletters oefenen om de week. Ze hebben optredens. Ook hebben ze een CD uitgebracht. Iedereen is erg enthousiast over deze activiteiten. Wel wordt er door ouders op gewezen dat niet alle activiteiten toegankelijk zijn voor alle mensen met een verstandelijke beperking. Voor theatersport moet je wel een zeker talent hebben. Ook is een deelnemer ooit verzocht te stoppen met stijdansen voor de doelgroep, omdat hij niet snel genoeg mee kon komen. Iemand uit de groep werkt bij lunchroom Ziezo (Utrecht), bij een supermarkt en op de markt. Ook verzorgt een deelnemer uit deze groep dieren op de kinderboerderij. Een andere deelnemer maakt onder begeleiding fitnessapparaten schoon.

De deelnemers met een verstandelijke beperking die in een wooncentrum leven, hebben het grootste deel van de week maar één begeleider op circa twintig bewoners. De begeleiders hebben geen tijd om gezellige dagelijkse activiteiten binnen het wooncentrum te organiseren. Ook zijn er maar zeer beperkt vrijwilligers aanwezig voor leuke activiteiten.

De mensen uit de focusgroep met psychische problematiek maken vooral gebruik van activiteiten die door de beschermde woonvorm zelf georganiseerd worden. Dit wordt betaald uit de AWBZ en/of door bijdragen van bewoners. Een reden is dat een deel van de bewoners opziet tegen contact met 'mensen van buiten'. Mede daarom worden door de stichting SWBU binnenkort ook activiteiten georganiseerd om mensen van buiten de stichting te betrekken bij de bewoners, bijvoorbeeld door maandelijks een beperkt aantal mensen uit te nodigen voor een eetgroep. De begeleider van de groep wil met dit doel ook jaarlijks een feest organiseren voor cliënten, familie en mensen uit de buurt.

Door de stichting SWBU worden allerlei activiteiten georganiseerd zoals helpen op de tuinderij en inloopavonden met gezamenlijk koken. Ook worden allerlei activiteiten door de bewoners zelf georganiseerd zoals een huifkarrentocht, wandelingen, bezoek aan het spoorwegmuseum en bezoek aan het Dolfinarium. Ook is er een SWBU-band. Een deelnemer doet ook veel vrijwilligerswerk in allerlei buurthuizen. Enkelen uit de groep gaan er ook wel eens zelfstandig op uit. Ook gaan er regelmatig mensen met een groepje naar Cityplaza. Iedereen is positief over deze activiteiten, vooral omdat het leuk en gezellig is.

Wensen

Een deelnemer met een lichamelijke beperking zou graag lessen volgen aan de Volksuniversiteit. Zij heeft echter alleen 's ochtends genoeg energie voor dit soort activiteiten. Er zijn dan helaas maar weinig lessen.

Een aantal mensen met een lichamelijke beperking zou graag vrijwilligerswerk willen doen, bijvoorbeeld werk dat grotendeels telefonisch gebeurt. Door hun lichamelijke beperking is dit echter niet overal mogelijk. Een deelnemer uit deze groep zou graag ondersteuning krijgen om vrijwilligerswerk te kunnen doen.

Een ouder uit de focusgroep met een verstandelijke beperking vindt het erg jammer dat er geen 'Dance Power' is zoals bij Stardance in Houten. Ook zou ze graag willen dat er voor deze groep stijldansen georganiseerd zou worden. Vroeger werd dit gedaan door dansschool De Rijk. Deze is daar helaas mee gestopt. Een andere ouder geeft aan dat het dan wel belangrijk is dat iedereen mee mag doen (zonder gradaties).

Deelnemers uit de focusgroep met psychische problematiek hebben vooral wensen op het gebied van cursussen. Een deelnemer zou graag meer Nederlandse lessen volgen. Hij ziet op dit geen mogelijkheid om dat naast zijn werk (bij de SWV) te doen. Ook worden computerlessen genoemd en de cursus 'werken aan herstel'. Twee deelnemers geven aan dat ze graag financieel ondersteund zouden willen worden voor het volgen van een cursus van hun eigen keuze (bijvoorbeeld een cursus visagie of een cursus Frans).

"Cursussen die niet georganiseerd worden door SWBU, omdat ik niet de hele tijd in hetzelfde kringetje wil blijven hangen."

Een deel van de deelnemers geeft ook aan dat ze graag wat meer activiteiten in het weekend zou willen. In het weekend is het erg rustig omdat er dan geen begeleiding is.

Bekendheid

Bewoners met een lichamelijke beperking noemen buurtcentrum Kerkveld en de weggeefwinkel.

In de focusgroep met een verstandelijke beperking noemen deelnemers een kookcursus in de Brink, een computercursus en andere cursussen door de Pragoschool (beide georganiseerd door de Wilg).

In de focusgroep met psychische problematiek wordt door de begeleider 'zinneprikkels' genoemd. Het zijn creatieve cursussen waar bijvoorbeeld wordt getekend en gedicht. Dit is volgens de begeleider een goede cursus die door de SWBU in Utrecht wordt georganiseerd. Dit aanbod bestaat niet in Nieuwegein. Ook de zorgboerderij wordt in deze groep genoemd.

3.8 Hulp en ondersteuning

De vragen op het gebied van hulp en ondersteuning zijn vooral gericht op hulp en ondersteuning die onder de Wmo vallen (de voormalige welzijnswetvoorzieningen). Hierbij kan gedacht worden aan maaltijdvoorzieningen, hulp door vrijwilligers, en allerlei stichtingen die hulp en ondersteuning bieden

(zie voor meer voorbeelden ook de paragraaf over bekendheid). Deelnemers lijken, met uitzondering van hulp bij het huishouden, weinig gebruik te maken van hulp en ondersteuning die onder de Wmo vallen. Dit laat zich deels verklaren door de samenstelling van de doelgroep. Twaalf van de 25 deelnemers wonen in een door de AWBZ gefinancierde woonvorm. In deze woonvormen worden de hulp en ondersteuning volledig vanuit de AWBZ georganiseerd. Een andere verklaring is dat Wmo-voorzieningen op het gebied van hulp- en ondersteuning zich minder lijken te richten op bewoners van AWBZ-woonvormen.

Gebruik

In de focusgroep met een lichamelijke beperking maakt een deel van de deelnemers gebruik van zorg vanuit de AWBZ. Ook heeft een aantal deelnemers hulp bij het huishouden vanuit de Wmo. Er wordt zeer beperkt gebruik gemaakt van algemene voorzieningen van de Wmo. Eén deelnemer maakt gebruik van de vrijwilligersdienst voor klusjes in en om het huis. Een ouder noemt ook een oudergroep op een speciale school in Utrecht om contacten te hebben met andere ouders van kinderen met een hoor- en/of spraakbeperking.

De focusgroepen met mensen met een verstandelijke beperking of met psychische problemen ontvangen vooral hulp en ondersteuning uit de AWBZ. Een deel van de mensen met een verstandelijke beperking maakt gebruik van hulp bij het huishouden. Verder hebben deze groepen vrijwel geen ervaring met vormen van hulp en ondersteuning die onder de Wmo vallen.

Eén deelnemer met psychische problematiek is naar de Wmo-avond van de gemeente Nieuwegein geweest. De deelnemer vindt het jammer dat de Wmo-avond vooral gericht is op ouderen en mensen met een lichamelijke beperking. Voor mensen met andere beperkingen is er op de Wmo-avond geen informatiemateriaal beschikbaar. De deelnemer wil vooral informatie over voorzieningen en activiteiten in Nieuwegein.

Wensen

Een deelnemer met een lichamelijke beperking hoorde op de bijeenkomst dat er ook een boodschappendienst in Nieuwegein bestaat. Ze wil graag gebruik maken van de boodschappendienst. De deelnemers zagen de boodschappendienst overigens niet als een gedeeltelijke vervanging van de hulp bij het huishouden. Het beeld in de groep was *“dat de hulp bij het huishouden toch al geen boodschappen meer mocht doen.”*

Bekendheid

De focusgroep met een lichamelijke beperking kent een groot aantal voorzieningen in Nieuwegein op het gebied van hulp en ondersteuning. Men noemt de Henri Dunant, De Zonnebloem, de Unie van vrijwilligers, Handje Helpen, de Maaltijdvoorziening, was- en strijkservice, service voor scootmobielen (van Vitras), de Stadswinkel, en klussendiensten. Deze groep kent voorzieningen door folders van Vitras, via het CIZ, via vrienden en bekenden en via het (vrijwilligers)werk.

4 Aanbevelingen

In hoofdstuk 3 wordt een groot aantal wensen en opmerkingen van de deelnemers aan de gesprekken genoemd. Op basis van deze opmerkingen willen wij het volgende aanbevelen.

1 Informatievoorziening stadswinkel

De ervaringen van deelnemers bij de aanvraag van woningaanpassingen, rolstoelen en scootmobielen zijn positief. De gemeente zou wel de verstrekking van informatie via de stadswinkel moeten versterken. Het betreft zowel de beschikbaarheid van goed geïnformeerde medewerkers als een overzicht van de voorzieningen. Ook de bekendheid van de stadswinkel als informatiepunt kan worden verbeterd. De deelnemers aan de gesprekken zouden het erg nuttig vinden als de gemeente een boekje zou uitgeven met een overzicht van alle voorzieningen en regelingen in Nieuwegein. In het hoofdstuk over informatievoorziening worden daarnaast nog enkele andere suggesties gedaan door de deelnemers.

2 Kwaliteitseisen regiotaxi

De gemeente zou scherpere kwaliteitseisen moeten opleggen aan de regiotaxi en daarop beter moeten controleren. De deelnemers zijn ontevreden over Regiotaxi (en over Valys, maar dat valt niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Nieuwegein). Voor veel deelnemers zijn de problemen met de regiotaxi een belemmering voor het meedoen aan activiteiten en voor het onderhouden van sociale contacten.

3 Intensiveren inkomensbeleid voor bewoners AWBZ-woonvormen

Met name bewoners van AWBZ-woonvormen ervaren financiële belemmeringen om mee te doen aan activiteiten. Het leefgeld dat ze ontvangen beperkt hun mogelijkheden. Niet al deze bewoners lijken te profiteren van het gemeentelijke inkomensbeleid. De gemeente zou zijn inkomensbeleid wellicht nadrukkelijker kunnen richten op deze kwetsbare inwoners van Nieuwegein.